

Hoewel steeds meer Duitsers het aandurven om te beleggen, zijn ze over het algemeen geen grote kenners van de beurs. Maar deze beurswijsheid is redelijk bekend: *“Politische Börsen haben kurze Beine.”*

In het Nederlands kennen we de beurswijsheid ook. “Op de beurs heeft politieke winst korte benen.” Politiek is belangrijk, maar in mindere mate voor de financiële markten. Beleggers zouden zich niet te veel moeten aantrekken van de politiek. De beurzen worden in ieder geval niet op de langere termijn door politieke ontwikkelingen omhoog of omlaag geduwd. Beleggers hebben zich toch ook niet gek laten maken door de onverwachte verkiezing van Donald Trump in 2016?

Verstandig of niet, met de Duitse verkiezingen van 26 september houden economen en financieel analisten zich in ieder geval wél bezig.

De Duitser Martin Moryson is er een van. “Het is heel interessant wat gaande is”, zegt de Duitser op zijn kantoor in Frankfurt. “Duitsland speelt internationaal een belangrijke rol. Het zijn de eerste verkiezingen in Duitsland waar de kanselier zich niet opnieuw kandidaat stelt. Het is de eerste keer dat je op voorhand zeker weet dat Duitsland een nieuwe kanselier krijgt. Verder is de onzekerheid groot.”

Over het algemeen houden beleggers niet van onzekerheid. Duitsland staat bovendien voor grote uitdagingen op het snijvlak van economie en politiek. In digitalisering loopt Duitsland hopeloos achter, de automobiële industrie wordt in hoog tempo met veel subsidies voor kopers van elektrische voertuigen omgebouwd, de dominante industrie moet vergroten en de internationale concurrentie neemt toe.

Moryson weet daar als hoofdeconoom Europa bij DWS,

de grootste vermogensbeheerder van Duitsland, veel van af. We treffen Moryson op het hoofdkantoor van DWS op de Mainzer Landstraße, recht tegenover de twee torens van Deutsche Bank, in de volksmond ook wel debet en credit genoemd. DWS is 3,5 jaar geleden naar de beurs gebracht, maar voor het merendeel nog in eigendom van Deutsche Bank.

Voor de drie belangrijkste kanselierskandidaten ligt de weg naar het hoogste ambt en de rol van belangrijkste politicus van Europa open. Dat zijn Armin Laschet voor de CDU/CSU van Merkel, Annalena Baerbock namens de Groenen en Olaf Scholz, de huidig minister van Financiën, namens de sociaaldemocratische SPD.

ALLE KANTEN

Moryson zegt dat het nog alle kanten op kan. De ongewisse uitkomst is voor de doorgaans stabiele Duitse politiek ongekend. “In de peilingen zijn de verschillen tussen de partijen steeds kleiner geworden. De CDU/CSU loopt in de peilingen terug. De Groenen en SPD staan heel dicht op elkaar. De FDP wint. Je weet met deze stand van zaken écht niet wie kanselier wordt.”

“Zelfs als je wist welke partij de sterkste zou zijn, weet je nog steeds niet of die partij überhaupt in de regering zal komen. De coalities die denkbaar zijn, zijn diverser dan ooit tevoren. Alles is mogelijk. Zelfs een voor de financiële markten riskant scenario met een linkse coalitie behoort tot de mogelijke uitkomsten.”

Het is volgens Moryson niet erg waarschijnlijk, maar een coalitie van de sociaaldemocratische SPD, de Groenen en Die Linke kan het worden. “Dat zou zeker niet goed vallen op de beurzen. Zo’n coalitie zal zeker voor wat onrust zorgen vanwege onder meer de dreiging van veel regelgeving. Uiterst links, maar

ook de SPD en de Groenen, hebben veel vertrouwen in de rol van de staat in de economie. Ik heb zeer mijn twijfels of de staat wel de betere ondernemer is.”

Als Merckels partij gewoon weer in de regering komt, zal Duitsland waarschijnlijk inhoudelijk geen andere richting inslaan. Veel hangt af van het regeerakkoord. “Zelfs al zou je weten welke partijen winnen en welke coalitie er zou worden gevormd, dan nog weet je niet wat het regeerakkoord zal zijn. Wat je wel zeker weet in Duitsland is dat een regeerakkoord ook wordt uitgevoerd.”

GERUSTGESTELD

Met de Duitse hoofdgraadmeter rond het hoogtepunt en relatief rustige obligatiemarkten in Europa lijken beleggers gerustgesteld dat er in Duitsland weinig verandert. In Merckels tijd is dat wel anders geweest.

“De Europese obligatiemarkten hebben tumultueuze tijden doorgemaakt. Het Duitse beleid heeft daar ook deels aan bijgedragen in de Griekenlandcrisis.” Vooral Merckels minister van Financiën Wolfgang Schäuble dreef de zaken op de spits. De kanselier volgde zijn wens niet, Griekenland bleef in de euro.

“Merkel heeft aan het eind van de dag ook laten zien dat Duitsland een betrouwbaar land is. Dat zie je ook terug, Duitsland wordt als veilige haven beschouwd. Mensen die Duitse staatsobligaties kopen, moeten absurd genoeg geld toeleggen.”

Een nieuwe eurocrisis is altijd mogelijk in de komende vier jaar voor de nieuwe Duitse regering met een andere kanselier en een andere minister van Financiën. Als een nieuwe regering mogelijk weer zou inzetten op bezuinigingen, zou dat nu al terug te zien zijn in de rentes op obligaties, zegt Moryson. Dat is niet het geval. De rust overheerst.

Ook in Duitsland zelf. Fel campagne voeren en de politieke

